חיים בשוליים

"עשו את זה רק כי אני ערבי. הם חיכו לערבי", מספר מועתסם. עד כה איש לא נעצר

אורלי וילנאי לעקוב

18 באוגוסט 2026

הן מונחות על המגש של רופא השיניים כגלעד עצוב למה שהאיש הזה עבר. שש שיניים, שנעקרו מפיו זה עתה. אנשי ימין קיצוני שברו אותן. למה? כי הוא ערבי. האם נתפסו? מה פתאום. האם מחפשים אותם? ספק גדול. שכן בצומת שבו התנפלו על מועתסם אל־קאק יש שלל מצלמות אבטחה ואין זה מסובך לאתר את התוקפים, אבל אותה מדינה שהפעילה 300 שוטרים, ואת העולם כולו, כדי לאתר אם ובת יהודיות שלא רצו שיאתרו אותן — לא נוקפת אצבע כדי לעצור בני שטן יהודים שפגעו בערבי.

זה קרה במוצאי שבת שעברה. כמו ב־30 השנים שבהן הוא עובד כנהג אוטובוס, אל־קאק יצא להר החוצבים, שם חנה האוטובוס שלו, קו 83. "עליתי לאוטובוס שלי, ויצאתי לדרכי. הגעתי לצומת רמת אשכול ב־8:10. רציתי לפנות שמאלה. הכביש שם היה עדיין ריק", הוא מספר. "פתאום, מאה מטר לפני הרמזור, אני רואה אנשים — מתנחלים לא חרדים — שסימנו לי לעצור. ראיתי בעיניים שלהם שהם הולכים לעשות משהו, אבל לא תיארתי לי שעד כדי כך".

התוקפים דפקו על האוטובוס וצעקו למועתסם לעצור. הוא עצר, והם שברו את המראה השמאלית. הוא פתח את החלון כדי להגן על האוטובוס, ומאז הוא לא כל כך זוכר. מישהו הלם בפניו בעוצמה והוא

איבד את ההכרה. "אני לא יודע ממה היתה המכה — עץ, אבן, ברזל. התעלפתי כי ראיתי את כל הדם. התעוררתי עם סחרחורת, שחור בעיניים, רואה מטושטש. הם ניסו לפרוץ את הדלת. ישר חשבתי שהם עולים כדי להרוג אותי. לחצתי פול גז, האוטובוס התנדנד שמאלה ימינה — למזלי היה מוקדם — מוצאי שבת, ולא היו רכבים. ברחתי עד שעצרתי וצילצלתי למשטרה".

מועתסם פונה לבית החולים הדסה, טופל נקודתית ונשלח הביתה להמשך הטיפול בשיניו, כי מדינת ישראל כידוע לא מטפלת בשיניים של מי שאינם ילדים או זקנים. לא רק שש שיניים הם שברו — גם את הלב שברו. "לא הצלחתי לישון בלילה. אני מתקשה לישון גם היום. אני מפחד. אני רואה אנשים בחלום, מתעורר מזיע ורועד, חושב שהולכים להרוג אותי — מפחד ממש ממש . פעם ראשונה שזה קורה לי בחיים. 30 שנה אני עובד בקו הזה. ופתאום אני מפחד מהחושך, מפחד ללכת לישון. הרופא נתן לי כדורים. הם לא עוזרים והוא הפנה אותי לרופא נפש".

שמונה ילדים יש למועתסם. כל חייו עבד קשה כדי לפרנסם, מעולם לא הסתבך בעימות, וחסך כל שקל ליום סגריר. רק באחרונה עבר טיפול שיניים בעלות של 50 אלף שקלים. גם הגשר הזה, שנבנה בשיניים האחוריות, נפגע. הוא שומע את ההסברים מרופא השיניים ופניו נופלות. עקירות, שתלים, גשר. עוד ועוד מפגשים כואבים, ועלות של 120 אלף שקלים לפחות. המדינה תפצה? הצחקתם. כמה שעות לפני שהגיע לרופא צלצל שוב למשטרה לברר מה קורה עם הטיפול בתלונתו. הוא גילה בעצב שאין עצורים. למה שיהיו? זה לא שהמנוולים מסוכנים לציבור, הם מסוכנים רק לערבים. "הם אנשים כמו חיות, עשו את זה רק כי אני ערבי. אני נפלתי, הייתי הקורבן — הם חיכו לערבי", הוא מספר עייף ועצוב וכואב.

דרושה אשה

השבוע במרכז פינתנו "ישראל, נשים ומוקדי קבלת החלטות" — אירלנד.

סכסוך מתמשך ועקוב מדם בין הפרוטסטנטים לקתולים בצפון אירלנד, שנמשך מסוף שנות ה–60 ועד הסכם השלום ב–1998, כלל פיגועים מחרידים נגד אזרחים והתקפות אלימות של המשטרה והצבא. יותר מ–3,600 בני אדם שילמו בחייהם. בלב בלפסט נבנתה חומה שנועדה להפריד בין קהילות קתוליות לפרוטסטנטיות, ולאורך שנים נדמה היה שאין סיכוי לפתרון. נשמע מוכר.

בהסכם ההיסטורי, "הסכם יום שישי הטוב" שנחתם ב–10 באפריל 1998, היה לנשים חלק מכריע. קבוצת נשים קתוליות ופרוטסטנטיות שהתאחדה למפלגה, דרשה מקום סביב שולחן המו"מ.

הן זכו בשני מושבים מתוך 20, והפכו למפלגה יוצאת דופן שסייעה לפשר בין הפלגים והתעקשה על המשך שיחות, גם כשהוטלו חרמות על חלק מהנציגים. בתחילה לא התייחסו אליהן ברצינות, בכל זאת נשים. אבל בזכות ההתעקשות שלהן — והנושאים שהעלו — הוכנסו להסכם סעיפים הנוגעים לזכויות ולנפגעי האלימות, לחינוך משולב, לפיתוח קהילתי ולהכרה בסבלם של הקורבנות. זה שנים רבות מלוות נציגות קואליציית הנשים של צפון אירלנד את מרכז "נשים, שלום וביטחון" של "איתך מעכי".

אחד הלקחים העיקריים שהמרכז למד מהן הוא לא לבטל אף פעם פגישות — גם אחרי אירועים מחרידים. עצה חשובה זו שירתה לימים את פעילותו של צוות היגוי 1325 של נשים ישראליות ופלסטיניות, שהמשיכו ונפגשו גם לאחר 7 באוקטובר 2023.

הנתונים באדיבות "מרכז נשים, שלום וביטחון" בארגון "איתך מעכי — משפטניות למען צדק חברתי".

orlyv10@gmail.com

לחצו לקבלת עדכונים בנושא:

+ גזענות

מערכת | הנהלה | מדיניות פרטיות | תנאי שימוש | צרו קשר |
רכשו מינוי | ביטול מינוי דיגיטלי | שאלות ותשובות | פרסמו אצלנו |

הצג עוד

חדשות, ידיעות מהארץ והעולם - הידיעות והחדשות בעיתון הארץ. סקופים, מאמרים, פרשנויות ותחקירי עומק באתר האיכותי בישראל
© כל הזכויות שמורות להוצאת עיתון הארץ בע"מ